

آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد

کلیات

ماده ۱: تعریف

دوره کارشناسی ارشد یکی از دوره های آموزش عالی بالاتر از دوره کارشناسی است، که پس از آن به اجرا درمی آید و سرانجام به اعطاء مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوط منتهی می گردد.

تبصره: در این آیین نامه به منظور اختصار، به همه دانشگاهها و مؤسسات عالی، پژوهشگاهها و مراکز تحقیقاتی مجاز، که در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری (تحصیلات تکمیلی) فعالیت دارند مؤسسه گفته می شود.

منظور از کمیته تحصیلات تکمیلی، کمیته یا شورایی است که در این زمینه، در سطح گروه یا دانشکده تشکیل می شود.

ماده ۲: هدف

هدف از ایجاد دوره کارشناسی ارشد، گسترش دانش و تربیت متخصصان و پژوهشگرانی است که با فراگیری آموزشهای لازم و آشنایی با روشهای پژوهش علمی، مهارت لازم را برای آموزش، پژوهش و خدمات پیدا میکنند.

شرایط ورود

ماده ۳: شرایط ورود به دوره به شرح زیر است:

۳-۱: داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

۳-۲: داشتن گواهینامه پایان دوره کارشناسی یا بالاتر مورد تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رشته های مورد قبول (به تشخیص شورای عالی برنامه ریزی).

۳-۳: برخورداری از توانایی جسمی لازم و متناسب با رشته تحصیلی

۳-۴: موفقیت در آزمون ورودی دوره

تبصره: مدرک معادل کارشناسی برای ورود به این دوره ها فاقد اعتبار است.

واحد های درسی

ماده ۴:

تعداد کل واحد های درسی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته، با احتساب واحد پایان نامه بر حسب رشته، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است.

تبصره ۱: چنانچه به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی، گذراندن تعدادی از واحد های درسی دوره کارشناسی، به عنوان دروس کمبود یا جبرانی برای دانشجوی ضروری تشخیص داده شود، وی مکلف است آن دروس را بر اساس برنامه مصوب اضافه بر واحد های درسی مقرر در دوره کارشناسی ارشد و مطابق این آیین نامه بگذراند. تعداد دروس جبرانی در هر رشته طبق بخشنامه شماره ۳۶/۳۶۲۵۲۶ مورخ ۱۰/۱۰/۸۸ حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره ۲: در انتخاب دروس اولویت با دروس جبرانی است. تعیین تعداد و نوع دروس و زمان انتخاب واحد آنها در چهارچوب برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی، برعهده کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

تبصره ۳: به ازاء حداقل ۱۲ واحد درس جبرانی یک نیمسال تحصیلی با در نظر گرفتن مقررات نظام وظیفه به طول تحصیل دانشجوی اضافه می شود.

تبصره ۴: گروه آموزشی مربوطه با در نظر گرفتن سقف تعیین شده، عناوین و تعداد دروس جبرانی را با توجه به سوابق تحصیلی قبلی دانشجوی از بین دروس جبرانی پیشنهادی مندرج در سر فصل مصوب رشته و یا دروس مقطع پایین تر، تعیین می نماید.

تبصره ۵: دروس جبرانی پیشنهادی دروس دوره نبوده و باید در نیمسالهای اول و دوم شروع به تحصیل برای تقویت بنیه علمی دانشجوی ارائه گردد.

تبصره ۶: از ارائه دروس جبرانی به صورت بلوکی و عمومی و یکسان اجتناب گردد.

ماده ۵:

تعداد واحد پایان نامه کارشناسی ارشد، برای همه رشته‌ها به جز رشته‌های علوم انسانی بین ۴ تا ۶ واحد درسی، مطابق برنامه مصوب شورایی عالی برنامه ریزی است. برای رشته‌های علوم انسانی ۶ واحد تعیین گردد.

ماده ۶:

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد مجاز است در هر نیمسال تحصیلی بین ۸ تا ۱۴ واحد درسی را انتخاب کند و در موارد استثنایی با صلاحدید کمیته تکمیلی، این تعداد می‌تواند به ۱۶ واحد افزایش یابد.

تبصره ۱: در آخرین نیمسال تحصیلی، نام نویسی دانشجو در کمتر از ۸ واحد درسی بلامانع است.

تبصره ۲: دانشجویانی که برخی از دروس دوره کارشناسی ارشد را در دوره کارشناسی گذرانده‌اند نمی‌توانند آن درس یا دروس را مجدداً در دوره کارشناسی ارشد بگذرانند. این دانشجویان باید با گرفتن دیگر دروس انتخابی جمع واحدهای درسی خود را به حد نصاب مندرج در برنامه مصوب برسانند.

تبصره ۳: در صورتیکه واحد‌های انتخابی دانشجو در یک نیمسال به هر علت حذف شود، نیمسال مزبور از نظر مشروطی و دیگر مقررات نیمسال کامل محسوب می‌شود.

حضور و غیاب

ماده ۷:

حضور دانشجو در تمامی برنامه‌های درسی و دیگر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس نباید از ۴/۱۶ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر اینصورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می‌شود. تبصره: در هر صورتی که غیبت دانشجو در یک درس بیش از حد مجاز بوده و از نظر مؤسسه، موجه تشخیص داده شود، آن درس از مجموعه دروس انتخابی دانشجو حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۸ واحد در آن نیمسال الزامی نیست. ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیمسال کامل محسوب می‌شود. (با کمیته تحصیلات تکمیلی مکاتبه گردد).

ماده ۸:

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس موجب گرفتن نمره صفر برای آن درس است. تبصره: در صورتیکه غیبت دانشجو در امتحان، از نظر مؤسسه، موجه تشخیص داده شود، درس مزبور حذف می‌شود. (با کمیته تحصیلات تکمیلی مکاتبه گردد)

طول دوره، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۹:

طول دوره مدتی است که دانشجو باید دروس تعیین شده در این دوره را با پایان نامه براساس مقررات مربوط به اتمام برساند. طول دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ۲ سال است.

تبصره ۱: کمیته تحصیلات تکمیلی می‌تواند، در صورت لزوم و حسب مورد یک و حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی به طول دوره دانشجو اضافه کند.

تبصره ۲: چنانچه مؤسسه نتواند حداقل واحد‌های درسی را در یک نیمسال تحصیلی ارائه دهد، به نسبت کسر واحدهای ارائه شده، به طول دوره دانشجو افزوده می‌شود. در هر صورت طول دوره تحصیل نباید از سه سال تجاوز نماید.

ماده ۱۰:

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد می‌تواند حداکثر برای یک نیمسال تحصیلی، با کسب موافقت دانشگاه، از مرخصی تحصیلی استفاده کند. تبصره ۱: مدت مرخصی تحصیلی جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

تبصره ۲: درخواست مرخصی تحصیلی باید قبل از شروع نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی به مؤسسه مربوط تسلیم و موافقت آن مؤسسه کسب گردد. موافقت مؤسسه با مرخصی تحصیلی دانشجویان توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می گیرد و منوط به این است که ادامه تحصیل دانشجویان از آن به بعد با مشکل مواجه نشود.

تبصره ۳: در صورتیکه دانشجوی بدون کسب موافقت موسسه حتی برای یک نیمسال، ترک تحصیل نماید از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده ۱۱:

دانشجو می تواند به هر دلیل، از تحصیل اعلام انصراف نماید. در اینصورت باید درخواست خود را مبنی بر انصراف به مؤسسه تسلیم نماید. چنانچه دانشجوی بعد از یک ماه درخواست خود را پس نگیرد، آن مؤسسه نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می نماید. تبصره: دانشجوی انصرافی یا اخراجی موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید. به هر حال صدور هر گونه گواهینامه و تسلیم ریز نمرات و دریافت مجوز شرکت مجدد در آزمون ورودی منوط به تسویه حساب دانشجویان با مؤسسه ذیربط است.

ارزشیابی

ماده ۱۲:

حداقل نمره قبولی در هر درس اعم از دروس دوره و دروس جبرانی در دوره کارشناسی ارشد، ۱۲ است. تبصره ۱: اگر نمره دانشجوی در یک درس انتخابی کمتر از ۱۲ باشد، می تواند با موافقت استاد راهنما به جای آن درس، درس دیگری را انتخاب نماید.

تبصره ۲: در مواردی که ارزشیابی دانشجوی در یک درس موقوف به فعالیت‌هایی باشد که با تشخیص استاد مربوطه انجام آن در طول یک نیمسال تحصیلی ممکن نیست، نمره دانشجوی در آن درس ناتمام محسوب می شود. در اینصورت باید نمره دانشجوی در این درس، حداکثر تا پایان نیمسال تحصیلی بعد، توسط استاد ذیربط به نمره قطعی تبدیل و در کارنامه وی ثبت شود.

ماده ۱۳:

میانگین نمرات دروس دانشجوی، در دوره کارشناسی ارشد، در هر نیمسال تحصیلی، نباید از ۱۴ کمتر باشد. اگر میانگین نمرات دانشجوی در دو نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، آن دانشجوی از ادامه تحصیل محروم می شود. تبصره: نمره دروس پیشنیاز یا جبرانی در کارنامه دانشجوی، جداگانه ثبت می شود، اما در احتساب میانگین نمرات نیمسال تحصیلی و میانگین کل نمرات دانشجوی منظور نمی شود.

ماده ۱۴:

میانگین کل نمرات دانشجوی در پایان دوره نباید از ۱۴ کمتر باشد. در غیر اینصورت فارغ التحصیل دوره کارشناسی ارشد شناخته نمی شود. تبصره: دانشجویانی که کلیه واحدهای دوره را به جز پایان نامه گذرانده و میانگین کل آنها کمتر از ۱۴ می باشد در صورت نداشتن مشکل سنوات و نظام وظیفه می توانند حداکثر ۱۶ واحد از دروسی را که زیر ۱۴ شده اند را در یک نیمسال اخذ و در صورت ترمیم معدل کل و سپس گذراندن پایان نامه با رعایت سایر مقررات فارغ التحصیل گردند. قابل ذکر است نمرات قبلی بلا اثر نمی شود و فقط نمرات جدید در میانگین کل محاسبه می شود.

پایان نامه

ماده ۱۵:

تهیه پایان نامه، آخرین بخش دوره کارشناسی ارشد است که طی آن دانشجوی موظف است، در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود، زیر نظر استاد راهنما، به تحقیق بپردازد.

ماده ۱۶:

استاد راهنما با پیشنهاد دانشجوی و موافقت استاد و تایید کمیته تحصیلات تکمیلی، از اعضای هیات علمی مؤسسه یا خارج از مؤسسه با حداقل مرتبه استادیاری تعیین می گردد.

تبصره ۱: چنانچه استاد راهنما، خارج از مؤسسه آموزش عالی انتخاب شود به جای شرط استاد یاری داشتن مدرک دکتری الزامی است.

تبصره ۲: در رشته هایی که استادیار به تعداد کافی وجود ندارد، استاد راهنما را می توان با تایید کمیته تحصیلات تکمیلی از بین مریدان برجسته مؤسسه و دارای حداقل ۱۰ سال سابقه کار مفید آموزشی و پژوهشی انتخاب کرد.

ماده ۱۷:

دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد راهنما انتخاب کند. موضوع پایان نامه پس از تایید کمیته تحصیلات تکمیلی قطعیت می یابد.

ماده ۱۸:

استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و پس از تایید کمیته تحصیلات تکمیلی از بین اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان مربوط انتخاب می شود.

ماده ۱۹:

ارزشیابی پایان نامه در جلسه دفاعیه توسط هیات داوران، متشکل از استاد راهنما، استاد مشاور و حداقل یک نفر نماینده کمیته تحصیلات تکمیلی و دو نفر از بین اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج مؤسسه صورت می گیرد.

ماده ۲۰:

پایان نامه توسط هیات داوران در پنج درجه ارزشیابی شده و به هر درجه نمره ای تعلق می گیرد و این نمره در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود.

نمره از ۱۸ تا ۲۰: عالی

نمره از ۱۶ تا ۱۸: بسیار خوب

نمره از ۱۴ تا ۱۶: خوب

نمره از ۱۲ تا ۱۴: قابل قبول

نمره کمتر از ۱۲: غیر قابل قبول

ماده ۲۱:

دانشجو پس از انتخاب پایان نامه، تا زمانی که آنرا به پایان نرسانده موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال(های) بعد نیز برای آن ثبت نام نماید. چنانچه در مواردی، پایان نامه از سوی دانشجو ارائه شده، لیکن به عللی دفاع از آن از طرف استاد راهنمای مربوط، گروه آموزشی و یا واحد دانشگاهی ذیربط، با تاخیر انجام پذیرد و یا به نیمسال بعد موکول گردد، نیاز به ثبت نام مجدد از سوی دانشجو نمی باشد. در این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی، وارد کارنامه دانشجو می شود و در میانگین نمرات او منظور خواهد شد.

ماده ۲۲:

در صورتی که پایان نامه، از نظر هیات داوران، غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجو می تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیات داوران تعیین می کنند از آن دفاع نماید. دانشجویانی که در فرصت تعیین شده نتوانند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع کنند از تحصیل محروم شده و مدرکی دریافت نمی کنند. تبصره: اعطای گواهی گذراندن واحد های درسی دوره به دانشجویی که به هر دلیل از ادامه تحصیل باز می ماند، حسب درخواست دانشجو بلامانع است.

ماده ۲۳:

انتقال و تغییر رشته در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ممنوع است.

ماده ۲۴:

در صورتیکه ارائه برخی از دروس دوره در یک زمان معین در یک واحد دانشگاهی مبداء ممکن نباشد آن واحد دانشگاهی می تواند فقط برای یک نیمسال نسبت به معرفی دانشجو به واحد دیگر به منظور گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی اقدام نماید. چنانچه نیاز مجدد به استفاده از موضوع ماده یک این بخشنامه باشد واحد دانشگاهی بایستی مراتب را به سازمان مرکزی اعلام تا مورد رسیدگی قرار گیرد.

در صورت استفاده از این مجوز براساس بخشنامه شماره ۸۵/۱۸۸۲۴۷ مورخ ۸۹/۵/۲۰ نیمی از شهریه ثابت دانشجویان توسط واحد مبدا ونیمی دیگر توسط واحد مقصد دریافت می گردد. بدیهی است شهریه متغیر دروس اخذ شده در واحدهای مبدا و مقصد طبق ضوابط جاری دانشگاه توسط واحدهای مربوط از دانشجو دریافت خواهد شد.

معادلسازی

- دروس دوره کارشناسی ارشد دانشجویانی که دروس را قبلاً در مقطع کارشناسی ارشد گذرانده اند طبق ضوابط زیر قابل معادلسازی است.
- ۱- دانشجو از طریق آزمون سراسری (سازمان سنجش و آموزش عالی کشور یا آزمون سراسری دانشگاه آزاد اسلامی) وارد دوره قبلی شده باشد.
 - ۲- محتوای آموزشی دروس گذرانده شده حداقل ۸۰٪ با محتوای دروس مشابه مطابقت داشته باشد.
 - ۳- نمره درس گذرانده شده حداقل ۱۴ باشد.
 - ۴- دروس پایان نامه و سمینار قابل معادلسازی می باشد.
 - ۵- دروس گذرانده شده قبلی از نظر تعداد واحد درسی حداقل با دروس معادل در دوره جدید برابر باشد.
 - ۶- به ازاء پذیرش هر ۸ واحد درسی یک نیمسال از طول دوره تحصیلی کسر می گردد.
 - ۷- نمرات دروس پذیرفته شده عیناً در کارنامه دانشجو ثبت می شود محاسبه میانگین محسوب نمی گردد ولی در محاسبه میانگین کل نمرات دوره منظور خواهد شد.
 - ۸- یک عنوان درسی با یک عنوان درسی (دروس نظری با دروس نظری، دروس عملی با دروس عملی و دروس عملی-نظری با دروس عملی-نظری) قابل معادلسازی است.
 - ۹- معادلسازی دروس توسط گروه آموزشی تخصصی مربوطه و به وسیله سه نفر از اعضای گروه آموزشی مستقر در واحد دانشگاهی محل تحصیل دانشجویان صورت می گیرد.
 - ۱۰- رعایت مقررات مندرج در بخشنامه ۳۶/۳۶۳۲۹۳ مورخ ۸۷/۱۰/۲۶ الزامی است.

دانشجویانی که درس آشنایی با کامپیوتر را در دوره کارشناسی نگذرانده باشند الزاماً باید آن را در دوره کارشناسی ارشد به عنوان درس الزامی-جبرانی بگذرانند.

بخشنامه شماره ۳۶/۱۴۱۱۰۸ مورخ ۸۳/۷/۲۸

براساس مصوبه سی و سومین جلسه شورای هدایت استعدادهای درخشان در آموزش عالی مورخ ۸۲/۱۲/۱۳ که طی شماره ۲۱/۸۷۶ مورخ ۸۳/۰۴/۰۷ ابلاغ گردیده است. واحدهای دانشگاهی مجری دوره کارشناسی ارشد مجازند حداکثر ده درصد از ظرفیت سالیانه پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد هر رشته موجود خود را به دانشجویان ممتاز همان رشته در مقطع کارشناسی همان دانشگاه با رعایت شرایط زیر اختصاص دهند.

الف- ظرفیت مذکور، مزاد بر ظرفیت پذیرش دانشجو در هر یک از رشته های ذیربط در مقطع کارشناسی ارشد دانشگاهی باشد.

ب- دانشجوی ممتاز به دانشجویی اطلاق می شود که دانشجوی سال چهارم دوره کارشناسی بوده و میانگین کل نمره های دروس گذرانده دانشجو (میانگین هفت نیمسال گذرانده) حداقل ۱۷ و از این لحاظ جزو ده درصد دانشجویان برتر رشته خود (براساس تعداد پذیرفته شدگان دانشگاه در رشته ذیربط در سال ورود) باشد.

این دستورالعمل در واحدهای دانشگاهی مجری دوره کارشناسی ارشد که دارای دوره کارشناسی همان رشته و همان گرایش باشند قابل اجرا خواهد بود.

بخشنامه شماره ۳۶/۱۱۷۹۶۹ مورخ ۸۰/۰۷/۰۲

کمیته تحصیلات تکمیلی مرکب از اعضای زیر می باشد.

- معاون آموزشی دانشگاه
- مدیر گروه مربوطه
- ۱ تا ۳ نفر اعضای گروه با مرتبه استادیاری یا بالاتر و عضو هیات علمی تمام وقت

تبصره: در واحدهای دانشگاهی که دانشکده یا مرکز تحصیلات تکمیلی وجود دارد معاون آموزشی آن واحد یا مرکز به جای معاون آموزشی واحد دانشگاهی، عضو کمیته تحصیلات تکمیلی خواهد بود.
کمیته مزبور بایستی در ساعات اداری دانشگاه تشکیل شود و هیچگونه هزینه اضافی به دانشگاه تحمیل نکند.

بخشنامه شماره ۳۶/۴۹۵۳ مورخ ۸۲/۰۱/۱۹

الف: در نیمسالهایی که دانشجو منحصرادروس جبرانی انتخاب می نماید بایستی شهریه ثابت دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته و شهریه متغیر دوره کارشناسی را برابر تعرفه سال ورود پرداخت نماید.
ب: در نیمسالهایی که دانشجو علاوه بر دروس جبرانی تعدادی از دروس دوره را نیز انتخاب می نماید شهریه ثابت و شهریه متغیر دروس دوره کارشناسی ارشد را برابر تعرفه کارشناسی ارشد و شهریه متغیر دروس جبرانی را برابر تعرفه دوره کارشناسی سال ورود پرداخت می نماید.

بخشنامه شماره ۳۶/۱۹۰۷۳۸ مورخ ۸۹/۵/۲۳

با عنایت به مصوبه جلسه ششصد و چهار ستاد گسترش و تعمیق مبانی و ارزش های اسلامی در دانشگاه و موافقت ریاست محترم دانشگاه ،
گذراندن درس روخوانی قرآن کریم برای دانشجویان دوره های تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی) غیر اجباری اعلام گردید.